

Het oog van de meester..... eindelijk gladde slangen!!

Marjan Schut

Juni 2006 werd in Zwolle een pilot van de basiscursus amfibieën en reptielen gegeven door Annemarie van Diepenbeek. Enkele IVN- en KNNV-leden uit Apeldoorn voelden er wel voor om hun kennis wat betreft deze diersoorten wat uit te breiden en schreven zich in. Deze cursus was een goede keus voor ons en vooral de excursies die op de cursus volgden, onder leiding van een enthousiaste Annemarie, waren een groot succes. Na afloop kregen we een enquêteformulier met o.a. de vraag of we wel veldwerk wilden doen. Geen van ons had op dat moment de tijd en zin om daar aan te beginnen. Dat veranderde in het voorjaar van 2007.

Bij de faunawerkgroep van de Hoge Veluwe, waarvan ik lid ben, werd de vraag voorgelegd of iemand de twee reptielenmonitoringsroutes in het Otterlose Zand wilde voortzetten. Deze routes werden al sinds 2002, dus al vijf opeenvolgende seizoenen, gemonitord en door nieuwe werkzaamheden van de loper zag deze geen kans om er mee verder te gaan. Daar niemand reageerde en ik toch eigenlijk niet voor niets de basiscursus had gevolgd meldde ik dat ik het, met hulp van m'n natuurvrienden, wel wilde proberen. Vanuit RAVON Werkgroep Monitoring uit Amsterdam kwam daarop de vraag of we het ook op prijs zouden stellen dat er een keer met ons mee gelopen zou worden.

Natuurlijk grepen we deze kans aan en een paar weken later kwamen Annie Zuiderwijk en Ingo Janssen naar de Hoge Veluwe. Met deze ervaren mensen hebben we de tweede route gelopen. Het werd een zeer geslaagde, leerzame dag. Wat zagen Ingo en Annie al gauw die vlugge rakkers van zandhagedissen. Ingo was er toen al van overtuigd dat het ook een goed gebied voor de gladde slang was. Waarop ik dacht: ja dat kun je nu wel zeggen, maar er is hier in al die jaren nog nooit een gladde slang gezien.

Bij de eerste telling van het jaar daarop (24 april 2008), weliswaar op de andere (eerste) route, zagen Koos Middelkamp en ik dan eindelijk onze eerste gladde slang. Voor iets anders moest ik contact opnemen met RAVON en heel enthousiast gaf ik deze waarneming dan ook door. Even was het stil aan de andere kant van de lijn, waarschijnlijk werd er gelijk meegekeken op de computer, daarna kwam de vraag 'mevrouw weet u het wel zeker? Was het geen adder, we hebben namelijk nog nooit een melding gehad van een gladde slang in dat kilometerhok'. Nou, wij wisten het wel zeker en op dat moment wist ik ook zeker dat ik nu toch eindelijk maar eens een fototoestel moest kopen. Eerder had ik daar nooit zin in en behoefte aan gehad omdat

er meestal op onze tochten een of twee fotografen meeliepen. Waarom zou ik dan nog als beginnende op oudere leeftijd me daar mee bezig gaan houden? Nee hoor dat hoefde voor mij niet; ik had m'n verrekijker en loep en was daar heel tevreden mee. Koos fotografeerde ook nooit. Nu lag het even anders, ik zou met een foto het bewijs van de gladde slang hebben kunnen leveren. Twee tellingen later, weer alleen met Koos, bingo... nu lag die rakker in een oude vermolmd boomstronk. Moeilijke plek om een foto van het hele beest te maken en met van spanning bibberende handen lukte het toch om duidelijk de tekening van de rug van de gladde slang op een foto vast te leggen. Nu hadden we in ieder geval het bewijs! Dit hele seizoen hebben we op deze schrale, winderige en vlakke route verder geen slang meer gezien, nog wel 62 adulte zandhagedissen en 14 juvenieltjes, maar daar bleef het bij.

Al bij de eerste tellingen in 2009 viel het op dat er dit jaar op beide routes in het Otterlose Zand meer zandhagedissen werden gezien dan het voorgaande jaar. Vooral in het tweede gebied, waar meer reliëf en begroeiing voor minder invloed van wind zorgen, was het aantal zandhagedissen groter. Dit jaar hadden we ook al tweemaal een hazelworm gezien en om deze beestjes nog vaker te kunnen 'spotten' heb ik daarna op drie plekken een dakpan neergelegd. Denkend, wie weet wat dat voor het komend seizoen zal opleveren.

Op 31 augustus 2009 liep ik met vrienden van de insecten-

Gladde slang (Foto: Rob Versteeg)

werkgroep KNNV-afdeling Apeldoorn voor de zesde keer onze tweede route. Het was bewolkt weer en ongeveer 21 graden. Groot was de blijdschap toen een van de vrienden riep 'jongens een gladde slang'. Wij er voorzichtig op af en gelukkig zagen we het beest nog net voordat het er snel vandoor ging. Rob Versteeg, de waarnemer, had gelukkig een mooie foto kunnen maken. Ongeveer honderd meter verder zag ik zelf de tweede gladde slang en nog geen 10 minuten later zag Koos Middelkamp de volgende. Drie exemplaren binnen een straal van 100 meter. Dit was echt super en in m'n enthousiasme vertelde ik een langskomende fietser, die vroeg wat wij zochten, dat we drie gladde slangen gevonden hadden. Dit kwam me gelijk op een

uitbrander van Rob te staan "je weet maar nooit wat die man hier mee gaat doen" zei hij. Ondanks deze misser van mij was het toch een dag met een gouden randje. Eindelijk kwam Ingo's voorspelling, dat route 2 echt wel een gebied voor gladde slangen was, dan ook uit!

Na de 7 telrondes van het seizoen 2009 kwamen we op deze tweede route op een totaalstand uit van: 2 hazelwormen, 204 zandhagedissen (waarvan 68 juvenielen) en 3 gladde slangen. Het was voor ons allen dus een heel mooi seizoen en met verlangen zie ik dan ook alweer uit naar onze eerste ronde van 2010.